

geëgend moet worden, zullen zij daarvan den zegen genieten, het heil ervaren, evenals dat het geval is met die volwassenen.

Eindelijk geeft antw. 74 nog als grond van den doop dezer kinderen aan: dat hun de Heilige Geest, die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt — Wederom: toegezegd. Niet — geschonken, of iets dergelijks, maar: toegezegd. De geloofswerkzaamheid dezer kinderen moet hier als tusschenschakel of instrumentele bemiddeling intreden om bedoelde heilswerkingen des Heiligen Geestes deelachtig te worden en te smaken; hetwelk echter de Heilige Geest zelf bij Gods uitverkoren tot stand brengt of werkt.

Maar volgens de bekende leeruitspraak der Synode, genomen naar het door de Synode daartoe aangewezen Praeadvies, hebben we bij den doop dezer kinderen, voorzover zij dan uitverkoren zijn en inwendige genade bezitten en iets deelachtig zijn, „waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden“, dan echter geene toezegging Gods, welker vervulling nog moet geschieden, en geschiedt door bemiddeling van de geloofswerkzaamheid dier kinderen, maar eene mededeeling of verklaring Gods: gij zijt ten eeuwig leven uitverkoren, gij zijt wedergeboren, gij bezit inwendige genade, gij zijt deelachtig iets, „waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden“. Of het kind die mededeeling of verklaring dan gelooft, of niet gelooft, doet er dan in zoover niet toe, dat dan toch dat bezit of deelachtig-zijn daarmee niets te maken heeft. Dat gelooven of niet-gelooven mag dan beteekenis hebben voor de stemming van zulk een kind, voor zijn gevoel, maar voor dat bezit en deelachtig-zijn zelf heeft het geene beteekenis: dat is dan toch een daarvan geheel onafhankelijk en reeds tevoren aanwezig feit.

Men ziet, we komen hier bij de quaestie: zegt de Catechismus terecht: dat ik de weldaad (van Christus genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid als mijne gerechtigheid te bezitten) niet anders dan alleen door het geloof aannemen en mij toeëigenen kan, antw. 61. Het raakt de vraag, of Gods Woord leert, dat we uit of door het geloof gerechtvaardigd worden, Rom. 3: 28, 30; 5: 1 e.a., of dat dit niet uit of door het geloof geschiedt, maar reeds een feit is vóór en zonder het geloof, zoodat het geloof omtrent het feit der rechtvaardiging geene beteekenis heeft, wijl dit toch reeds een vóór en zonder dat geloof vaststaande werkelijkheid is. Onze Catechismus zegt: uit en door het geloof, antw. 20, vr. en antw. 59 en 61 e.a. En hij zegt dit in overeenstemming met onze Confessie, art 22, en op grond van Gods Woord, Joh. 3: 16, 18, 36; Marc. 16: 16; Rom. 1: 17; 3: 22, 28; 4: 5; 5: 1 e.v.a.

Zoo blijkt de quaestie van den al of niet voorwaardelijken vorm der heilsbelofte Gods bij den doop dus geene kleinigheid, die ook slechts den doop raakt, en daarbij nog maar van weinig belang is. Integendeel is met haar gemeoid ons Christelijk, het Gereformeerde geloof in zijne kern, in zijn hart: wat is dat geloof, wat werkt of geeft dat geloof? Is dat geloof en de prediking des geloofs noodig tot behoudenis des menschen, tot zijne rechtvaardiging door God, zoodat de mensch geene vergeving zijner zonden en verlossing door Gods genade deelachtig wordt dan door het geloof, of wordt of is hij toch verlost, behouden, gerechtvaardigd, ook zonder en vóór het geloof, zoodat dit geloof noodig mag zijn om hem verblijd en getroost te doen zijn, maar niet om hem metterdaad gered, gerechtvaardigd, behouden te doen worden, wijl hij toch onafhankelijk van en buiten dat geloof reeds de verlossing door Christus deelachtig werd, en die vergeving zijner zonden door Christus' bloed verkreeg? Heeft dus bij die verlossing en rechtvaardiging het geloof eenige bemiddelende beteekenis als instrument, of heeft het dat niet, maar dient het slechts om den behoudene en verlost van droefenis en zorg te ontheffen en wat blijdschap te schenken? Is het geloof inderdaad „een instrument, waarmee wij Christus, onze rechtvaardigheid, omhelzen“, een „instrument, dat ons met Hem in de gemeenschap aller Zijner goederen houdt“, datgene, waardoor wij Jezus Christus bezitten, Nederl. Geloofsbel. art. 22, zoodat wij „door een waar geloof Christus ingelijfd worden en alle Zijne weldaden aannemen“, Heidelb. Catech. antw. 20, en wij „door een

waar geloof in Jezus Christus rechtvaardig zijn voor God“, en die weldaad „niet anders dan door het geloof aannemen en ons toeëigenen kunnen“, antw. 61, of is het dit niet, maar slechts een middel, waardoor wij van al dat heil met blijdschap kennis kunnen verkrijgen, zonder dat het voor het werkelijk bezit of deelachtig-zijn ervan wezenlijke, bemiddelende beteekenis heeft? Zal metterdaad de rechtvaardige uit het geloof leven, Rom. 1: 17; Gal. 3: 11, of alleen maar levensblijdschap smaken, terwijl dat verkrijgen van die gerechtigheid en dat leven zelf buiten het geloof omgaat en daaraan voorafgaat?

Dat is hier eene grondquaestie.

Het laatste ligt besloten in de bekende Synodale leeruitspraak naar het door de Synode ter onderwijzing en terechtwijzing verzonden Praeadvies, het eerste is de voorstelling der bezaanschriften.

Men kan dus niet naar waarheid zeggen, dat het hierbij maar over nietigheden gaat. Maar in principe betreft het een beslissing over een kernzaak, eene hartequaestie van onze Gereformeerde leer.

Is de leeruitspraak der Synode van 1942, zooals de Synode haar na en naar bespreking, uiteenzetting, toelichting in het Praeadvies verstaan wil hebben, juist, dan moeten ons doopsformulier, vragen en antwoorden in den Heidelbergschen Catechismus, artikelen in de Nederl. Geloofsbelijdenis min of meer gewijzigd worden, wanneer men althans de waarachtigheid bewaren wil, en bij het gebruik dier geschriften geene reservatio mentalis, geestelijk voorbehoud van meening of uitlegging, beoefenen wil.

Dan moet de eerste doopvraag in dezen of dergelijken trant gaan luiden: „... of gij niet bekent, dat zij, d.w.z. sommige van onze kinderen, in Jezus Christus geheiligd zijn, d.i. wedergeboren, in het bezit van inwendige genade, iets deelachtig, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden, en daarom als lidmaten Zijner gemeente behooren gedoopt te wezen?“

Bij dergelijke vraag rijst natuurlijk terstond de vraag: Maar wat zegt dat omtrent het behooren gedoopt te wezen van dit bepaalde kind, dat dan ter doop wordt aangeboden? In die vraag ligt in het geheel geen grond aangegeven, waarom dat bepaalde kind dan gedoopt zou behooren te worden en te wezen. Althans niet zonder meer, en zoolang men niet zou weten, dat dit kind metterdaad wedergeboren was, bezittende inwendige genade, deelachtig dat iets, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden. Zonder die voorafgaande wetenschap mist dan de doop van dat bepaalde kind daar en daar, feitelijk allen goeden grond, is het vrijwel niet anders dan eene willekeurige menselijke besprenging met water, waaraan de Goddelijke heilstoezegging misschien verbonden kan zijn, maar in elk geval nimmer met onze stellige zekerheid. Noch doopvraag, noch doopvraag heeft dan eenig houvast aan zulke doopsdoening. En feitelijk geldt dit dan van allen kinderdoop, want wanneer weet iemand ooit van eenig bepaald kind, dat het wedergeboren is, in bezit van inwendige genade, deelachtig iets, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden? God heeft den doop gegeven tot troost, bemoediging, vastheid. Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood, schrijft de apostel Paulus, Rom. 6: 4. En ook: Want zooveel als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan, Gal. 3: 27. Daar is vastheid, zekerheid. De doop is ook voor de besnijdenis in de plaats gekomen, zegt de Catechismus, antw. 74. En de Confessie, dat de kinderkens der geloovigen op dezelfde beloften gedoopt worden als de kinderkens in Israël besneden werden, art. 34. Nu, uit die besnijdenis konden de Israëlieten stellig weten, dat God Zijn verbond met hen opgericht had, dat zij kinderen Gods waren, en Zijn heil en zegen deelachtig zouden worden, wanneer zij in den weg van dat verbond wandelden geloovig en gehoorzaam. Maar die zekerheid en vastheid valt dan bij alle gedoopten weg, voorzover zij betreffende zichzelf niet die genoemde wetenschap bekwamen. Voor waarschuwing en drang uit den doop blijft dan bij niemand vaste grond. Er is dan bij allen enkel plaats voor onzekerheid.

Verder moet dan in het gebed vóór den doop eene verandering aangebracht worden, doordat

de woorden „dit Uw kind“ aangevuld worden op eene wijze als: wanneer het geen uitzondering, maar uitverkoren mocht zijn, of wedergeboren, of in het bezit eener inwendige genade, of deelachtig iets waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden, of op nog andere manier, waarmee dergelijke gedachte aangegeven zou zijn. We kunnen zien, ook dan is de vaste troost voor doopouders en doopeling uit dat zeggen „dit Uw kind“ weggenomen. Er mag dan een wenschen, hopen, vermoeden, gissen, verwachten, overblijven, maar tot een stellig vertrouwen op grond van Gods toezegging kan het niet komen.

Ook in den Catechismus moeten dan veranderingen worden aangebracht. In antw. 20 kan dan niet meer gesproken worden van een Christus ingelijfd worden door het geloof, maar dan moet dat antwoord in dezen zin zich laten hooren: alleen de uitverkoren, of wedergeborenen, of bezitters van inwendige genade, of deelhebbers van iets, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden. En door het geloof weten wij dat slechts om er ons over te kunnen verheugen. Maar die inlijving geschiedt dan niet door het geloof, noch dat aannemen van alle Christus' weldaden, daar deze dan reeds tevoren, buiten en vóór het geloof ontvangen of verkregen zijn.

Vraag en antwoord 59 kunnen dan niet meer als bate der geloofs leeren, dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam des eeuwig levens, want dat is dan niet waar. De bate des geloofs kan dan slechts zijn, dat ik weet voor God rechtvaardig te zijn en een erfgenaam des eeuwig levens, zoodat ik mij daarin mag verheugen. Maar dat rechtvaardig zijn voor God, en dat erfgenaam-zijn des eeuwig levens is dan reeds aan het geloof voorafgegaan, niet tot stand gekomen door het geloof, maar vóór en zonder het geloof. Het geloof heeft daarbij dan geen instrumentele beteekenis als tusschenschakel van bemiddeling, als geleiding.

In antw. 60 kan dan niet blijven staan, dat ik alleen door een waar geloof in Jezus Christus rechtvaardig ben voor God. Noch in antw. 61, dat ik Christus' genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid niet anders dan alleen door het geloof aannemen en mij toeëigenen kan. Want het ontvangen en bezitten gaat dan reeds aan het geloof vooraf. Wat ge reeds bezit, behoeft ge niet meer aan te nemen, ja kunt gij niet nog aannemen, noch u toeëigenen. Aannemen en toeëigenen veronderstellen, dat ge het nog niet reeds hebt, meer eerst door die aanneming en toeëigening verkrijgt.

Bovendien moet dan, zooals even tevoren reeds werd aangeduid, antw. 74 een belangrijke wijziging ondergaan.

En in art. 22 van onze Confessie moeten dan de woorden, dat „het geloof een instrument is, dat ons met Jezus Christus in de gemeenschap aller Zijner goederen houdt“, vervangen worden door andere. Dit moet dan zoo iets worden als: dat het geloof ons bij of in de kennis dier gemeenschap houdt. Maar brengt het geloof als instrument ons niet in de gemeenschap dier goederen, dan houdt het ons daar ook niet in. Het geloof heeft dan beteekenis slechts voor onze kennis van, en blijdschap over, die gemeenschap, niet voor het metterdaad verkrijgen en behouden ervan.

We zullen nu onze Belijdenisgeschriften en andere formulieren niet verder nagaan, om precies op te zoeken, wat daarin naar de bedoelde leeruitspraak der Synode van 1942, overeenkomstig het door haar zakelijk voor hare rekening genomen Praeadvies, veranderd zou moeten worden. Het bijgebrachte is reeds genoeg om te doen zien, dat deze wijziging niet onbelangrijk is, noch slechts eene betere formulering betreft, eene bevredigender keus van woord en constructie, maar eene inhoudsverandering ten aanzien van kernzaken.

Dat we met zulke wijzigingen niet kunnen meegaan, omdat wij meenen, aldus het Gereformeerde spoor geheel bijster te zullen raken, spreekt wel vanzelf. En dat men bij zulke zaken reeds uiterst op zijne hoede moet zijn bij het eerste begin, kan ook wel niet met recht tegengesproken worden. Principiis obsta, zelden reeds de ouden, d.i. wacht u bij den aanvang, en hoed u voor het allereerste begin.

Deze l...
wat daar...
e.v.j. bij...
vies, nee...
alle obje...
voert in...
meenen...
doopsfor...
dan dien...
zin zond...
kweekt c...
talis, mo...
techismu...
fundam...
slag on...
heid, n...
verlaten...
acceptee...
handhav...
Gereform...
Dat no...
en vasth...
gebouwd...
mulieren...
aldus on...
haar dwe...
keede h...
niet doet

De ke...
van vel...
eenheid...
En on...
het leve...
klemme...
naarmat...
Zijn dag...
oorlogst...
roepen...
gewicht...
woord d...
Eenhe...
daag...
Zooals...
van de...
het leve...
bluscht...
naar eer...
bij de se...
een pra...
Zoo i...
vooral...
het roep...
de uitge...
laten wi...
Zie, z...
een ged...
terug is...
babel en...
en van...
tina var...
ouderwe...
voor de...
Dan v...
leiders...
dien me...
zien var...
derneme...
sympath...
bouwen...
Er is...
ongunst...
naar elk...
schillen...
den in...
In zo...
wat ons...
telijke...
van san...
Eenhe...
samen z...
wen aar...
kerk, hi